

המילחמה פרצה למחרת היום -

תקוותו לא אוכזבה. בתל-אביב, חיפה, ירושלים, לכיש, חצבה וחצי תריסר ערים אחרות נערכו סצינות של התיידדות, שנמשכו עד אור הבוקר. העולים נעלמו בקיבוצים ובערים כנהר כים. הבעיה נפתרה — לכמה ימים.

למאיה עברו הימים במטושטש, יפתח דורון מינה אותה למזכירתו במועצת-העולים עוד למחרת הפגישה בנמל-היורה. היתה זאת היא שהראתה לו את הארץ (קטנה מדי, קטנה מדי, היה נאחז, הורתה לו כיצד להתאים את שפתו לניב הישראלי (יפתח? כמעט צבר" הורו הוותיקים שנפגשו איתו), עזרה לו לבלות את שעות-הפנאי המעטות שלו בשבוע.

תוך אושר זה לא הרגישה מאיה במתחולל בארץ. היא שמעה את הידיעות ברדיו בהיסחריעת — למרות שהיו בעלות משך מעות גורלית.

המענק האמריקאי הופסק. יהודי-אמריקה יצאו במיגור חריף נגד המדינה. המגבית נעלמה כלא היתה. ההחלטה להנהיג קיצוב של לחם לוותה על-ידי הפגנות המוניות של מובטלים. הארץ כוסתה במחנות-אוהלים.

רבות מן הידיעות הזכירו את שמו של יפתח דורון. היה זה הוא שהקים את החזית הציונית העממית והכריח את מק"ל להתמוג עימה, אחרי שמנהיגיה הורו בסטיות שמאליות והתפטרו. היה זה הוא שיצא בשליחות הממשלה לבקש סיוע צבאי סובייטי, אחרי שהגיעו הידיעות המדאיגות הראשונות על אספקת כמות גדולה של טילים אמריקאיים לסוריה-רבתה ולרפובליקת עמק-הגנילוס.

היה זה הוא שתבע באופן אולטימטיבי מן הממשלה להכריז על כחירת חרשות לכנסת, כדי לשתף את 700 אלף העולים החדשים בניהול המדינה — והכריח את הממשלה להיענות לדרישה.

מאו אותו רגע ראתה אותו מאיה רק בחטף — או על הבימה. כל המיפלגות הוותיקות התאחדו נגד החזית הציונית העממית. במערכה נואשת שהוגרה על-ידי יושבראש ועדת-החוקי-היב"ר טחון של הכנסת, ח"כ משה דיין, בכינוס-המונים ליד המוסיאון הלאומי בשרה-בוקר, כ"מאבק שיכריע אם ישראל תעכל את העולים, או העולים את ישראל".

יפתח דורון ענה למחרת היום, בנאמו מעל מדרגות בית-הבימה הישן אל ההמונים שהתכנסו לרגלי מגרדי-השחקים של סולל-בונה. "הריאקציה הישראלית זוממת להפסיק את העליה, לכגוד בחוון הדרות... לצורך זה מרעיבה כנופית אבריאלי-קולק דיין את ההמונים, מחבלת בתכניות השיכון והתעסוקה ומרדלת את כוח-ההגנה הישראלי... אולם נצח ישראל לא ישקר... בעזרת יורשו של המלך כורש, מנהיג האנושות, החבר סטפן רודנקו,

(המשך בעמוד 16)

להבנת סיפור זה:

הסיפור נכתב ב-1955, בשנה וחצי אחרי מותו של סטאלין. בברית-המועצות התחיל אז ניקיטה כרושצ'וב להשתלט. הוא יצר את פולחן הסיתוח של סיביר, עוד לא היה ברור אז שתקופת-סטאלין תישלל בצורה בליכך קיצור נית על-ידי יורשיו, ומכאן התואר שהדבק בסיפור למונהיג החדש — "סטאלין השני". בישראל שלטה אז קבוצת נערי-החצר של דויד בן-גוריון, למרות שראשי-הממשלה בעת הפירסום היה משה שרת. בן-גוריון החזיר אז משדה-בוקר וקיבל לידו שוב את תפקיד שר-הביטחון, אחרי הרחת סינחס לבון. אהוד אבריאלי היה אישי-המפתח בקבוצת נערי-החצר, שאלה השתייכו גם טדי קולק (אז מנהל מישרד ראשי-הממשלה) ומשה דיין (אז הרמטכ"ל).

הסיפור הזה שבי-1963 יפרוץ מרד של הצעירים, שיריחו את הזקנים. ב-1963 אכן היתה בארץ הפיכה, ובן-גוריון הודח. אבל במקומו לא באו הצעירים, אלא דווקא הזקנים — לוי אשכול, גולדה מאיר והאחרים.

החזון שיהיו בארץ ב-1975 שני מיליון אזרחים לא הרביק את המציאות. באותה שנה כבר עלתה אוכלוסיית ישראל על שלושה מיליון וחצי.

הסיפור הזה כי ברית-המועצות תפכה את המדינות הקומוניסטיות האחרות, כפי שסיפ" זה את ליטא, לאטווייה ואסטוניה. הוא הזה כי תקום, סוריה רבתה, שתכלול את לבנון וירדן, וכן רפובליקה של עמק-הגנילוס, שתכלול את מצרים וסוראן.

להבנת המושגים: מפא"י היה אז שמה של מיסלגת-העבודה, ומק"ל היתה המיפלגה הקר מוניסטית הישראלית. ביום ריקח. בימים ההם דובר על ייצור סיצצת-קר באלט, שתהיה קולנית אף מפיצצת-המימן, ושתטיל את חתייתה על העולם.

הכלכלה. במה נאכיל את העולים? סיים, כיצד נשכן אותם? כמה יעברו?"

ראשי-הממשלה, אהוד אבריאלי, דיבר אחרון. "אני מוכרח לומר שאני מאוכזב מרמת-ההויכוח. אני זוכר את השנים לפני הקמת המדינה, כשרובכם עוד הייתם נערים. פעלתי אז במיזרח אירופה, השייכת כיום לברית-המועצות. הייתי מוכן למסור את נפשי כדי לאפשר את עליית היהודים בכל הדרכים, החוקיות והבלתי-חוקיות".

הרמטכ"ל קרץ לאריק, שהיה חבר כיתתו בבית-הספר כדורי. נטייתו של ראשי-הממשלה להזכיר את ימי פעולתו בפלמ"ח הפכו זמזם לבדיחה בין חבריו הצעירים יותר, שראו בכך סימן ראשון להשפעת גילו המצטבר.

"אולי תגידו שאני מדבר ציונות", הוסיף אבריאלי. "נדרב על שיקולים מעשיים יותר, כתרסיר השנים האחרונות. מאו קיבלתי את תפקידי זה מירי קודמי (הוא הרכין את ראשו לעבר משה שרת הישיש, שיש בקצה השולחן, כמעט כאורח-כבוד נשכח) שאלתי את עצמי במאות לילות נוריישינה מה יהיה הפתרון לבעיית קיומנו. אנחנו מנותקים בעולם. איבת הערבים אלינו נמשכת. מדינות אסיה, שהשפעתם עולה וגוברת בעולם, רואות בנו גוף רז. משקנו תלוי בורים. אין משקל למדינה של שני מיליון איש בעולם."

"העליה הסובייטית תגרום למהפכה בארץ. זה ברור לי לא פחות מאשר לאברהם (הוא שלח מבט נזופני בשר-הדואר) הרואג תהיה למיפלגה. אולם היא תיתן תנופה חדשה למדינה. היא תהיה וריקה של כוח-אדם ושל מוראל. אנחנו נצא לתנופה חדשה. אנחנו נחדש את ימי הראשית. הישוו אותנו לצלבנים. בסדר, הצלבנים חוסלו בגלל חוסר-תגבורת. אולם לנו ישנו אוצר אנושי גדול, העם היהודי כולו. עלינו להחליט אם להפקירו או לאחדו עימנו."

היתה זאת ההכרעה.

יפתח דורון מגיע

מאיה אלפאית היתה יפה בחולצתה הרוסית הלבנה, והיא ידעה זאת. היא היתה מאושרת. היא נדבקה מאווירת-החג הכללית שהציפה את המדינה ביום גדול זה. כמו ביום החלטת אר"ם, התמוגג אביה. מאיה לא ידעה למה התכוון, כפי שלא הבינה זיכרונות רבים אחרים של אביה, כגון סיפוריו על קיבוץ בית-אלפא, שממנו גורש שנה לפני לידתה בגלל אהדתו לר"ד סנה אחר. היא ידעה רק שאביה היה קומוניסט מאו שהבינה לראשונה את השיחות ליד השולחן בבית, ושקרא לה מאיה על שם האחר במאי.

מלבד ההתלהבות הכללית שהיתה ריאקציה סוערת לפסימיות הקודרת של השנים האחרונות, היתה למאיה סיבה מיוחדת להיות מאושרת: דווקא היא נבחרה על-ידי מועצת היודדות ישראל - ברית-המועצות לכרך את העולים שעמדו להגיע במטוס הראשון מרוסיה. היא ליטפה בעצבנות את זר-הפרחים הגדול שכבידה, השקיפה על ההמון שהצטופף מסביב לנמל-היורה. איש לא עבר בישראל ביום זה.

"הנה הם! הנה הם!" פרצה קריאה, שהפכה לשאגה המונית. רעם עמום הירדה בחלל. מרחוק הופיעו עשרות-עשרות נקודות שחורות.

ריבוננו של עולם, הם גייסו את התובלה הצבאית! מילמל מישוה.

יתכן שצדק, פקיד נמל-התעופה, שהתכוננו לבואם של מאות, היו חסרי-אונים כאשר נשתפכו מן המטוסים הארירים רכבות צעירים וצעירות, בדייקנות שכמותה נראתה עד רק בסרטי-היומנים שתיארו תימרוני-צבא ביניבשתיים.

מישהו רחף את מאיה קדימה. היא לא ידעה לאן לפנות. אך תוך פחות משעה התארגנה המהומה. העולים החדשים, כמעט כולם צעירים וצעירות חסונים, הסתדרו ביחידות בנות 500 כל אחת. במרכז, תחת שלט עברי גדול שהביאו — "תחי ישראל! תחי הציונות העממית!" — עמדה קבוצה של גברים ששפעו אווירה של סמכות.

גבר כבן 33, בעל סנטר בולט ופרופיל מוצק, חשף את שיניו בחיך תקיף לעבר ועדת-הקבלה. "אני איוואן איוואנוביץ דימיטרוב", הציג את עצמו בעברית בעלת מיבטא רוסי מודגש. "הואילו לקראו לי בשמי החדש, יפתח דורון, אני המזכיר הכללי הראשון של מועצת-העולים-מברית-המועצות".

עוד לפני שראש ועדת-הקבלה יכול היה לשלוף את העמודים שעליהם רשם את דיבריה-הברכה שלו ברוסית, ניגש יפתח-איוואן למאיה, הרביק שתי נשיקות ללחיה, נטל מידיה את הזר.

מבטיהם נפגשו. בעל-כרחה הסמיקה מאיה. בפעם הראשונה כקע חיך אמיתי מבעד שרירי נפיו המתוחים של האיש.

למאיה היה נדמה שהפגישה נמשכה עד אין סוף, אך היו אלה רק שניות מעטות. יפתח דורון נתן סימן קל למישוה. מאי-רשם פתחה תיזמורת בנגינה רועמת. היה זה כאילו קם המרחב מלוד עד פתח-היקוה לתחייה, שירת התקווה האדירה שטף את הנוף, ולותה בצליליו המרניים של האינטרנציונל.

החזית העממית מנצחת

במישרד נמל-התעופה נערכה התייעצות קרחנית. כי השתתפות ראשי-הממשלה שהועק מירושלים. היה ברור כי סידוריה-שיכון, שהוכנו כמתנות-צבא ישנים, לא התאימו עוד למצב. אין ברירה, סיכם אבריאלי. נפנה כקול ישראל לאזרחים להצטופף ברירותיהם ולאסכן את העולים במשך כמה ימים. נקווה שזה ישא פרי..."

